

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-548
25 вересня 2019 року

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань освіти, науки та
інновацій**

Бабаку С. В.

*Про стан підготовки до
2019/2020 навчального року*

Шановний Сергію Віталійовичу!

На виконання листа Комітету від 09.09.2019 року № 04-24/16-903 щодо винесення на розгляд Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій питання «Про стан підготовки закладів освіти до 2019/2020 навчального року» Асоціація міст України надає інформацію, що додається.

Просимо її врахувати під час прийняття рішення Комітету.
Дякуємо за співпрацю.

Додаток: на 4 арк.

З повагою
В. о. Виконавчого директора Асоціації

В. В. Сидоренко

ІНФОРМАЦІЯ про стан підготовки закладів освіти до 2019/2020 навчального року

Асоціація міст України з метою підтримки місцевого самоврядування у реалізації ним власних та делегованих повноважень у сфері освіти провела на початку червня 2019 року опитування міських, селищних та сільських рад щодо проблемних питань, від вирішення яких залежатиме належне забезпечення закладів освіти у новому 2019/2020 навчальному році. З метою підготовки рішення Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій питання «Про стан підготовки закладів освіти до 2019/2020 навчального року» озвучимо найбільш актуальні з них:

Щодо обсягу освітньої субвенції у 2019 році та необхідності термінового перегляду формули розподілу освітньої субвенції

Попри прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 року № 65 «Про внесення змін до формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» та збільшенням обсягів освітньої субвенції у 2019 році відповідно до попереднього бюджетного періоду на 13%, наразі залишається значним дефіцит освітньої субвенції, що складає близько 10% до її річного обсягу, визначеного у додатку 6 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік». Це може поглибити ситуацію із виплатами заробітної плати педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти у листопаді-грудні 2019 року.

Така ситуація зумовлена, з одного боку, недостатньою з об'єктивних причин оптимізацією мережі, а з іншого, недосконалістю формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами (далі – Формули), затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088 (зі змінами від 06.02.2019 року № 65).

Під час опитування міста та ОТГ зазначили такі основні недоліки Формули:

- 1) Формула не враховує години індивідуального навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах»).
- 2) Формула не враховує видатки на заміну тимчасово відсутніх працівників. Наслідком цього стає запровадження негативної практики «безкоштовних замін» або інтенсифікації навчальних годин тих уроків, з яких відпустили учнів, наприклад, через хворобу вчителя. Така ситуація певним чином погіршує якість освіти.
- 3) При розрахунку не враховано реальний контингент учнів та його збільшення в окремих громадах. Також не враховується динаміка

збільшення контингенту учнів в інклюзивних класах. Як наслідок, Формула не враховує реальної потреби збільшення одиниць педагогічного персоналу. Тому важливим є врахування контингенту учнів станом на 1 вересня року, що передує плановому бюджетному періоду.

- 4) Формула не враховує реальну потребу на оплату праці вихователів груп подовженого дня (1 ставки на 1 заклад недостатньо).
- 5) Формула для міських ОТГ, на території яких є сільські населені пункти, розрахована як для міст обласного значення та не враховує розрахункову наповнюваність класів для сільської території.

Окрім того, в доведеному обсязі освітньої субвенції не врахована повна сума надбавки за престижність педагогічним працівникам, граничний обсяг якої може сягати 30% посадового окладу.

З метою недопущення затримки з виплатою заробітної плати органи місцевого самоврядування дофінансовують оплату праці педагогічним працівникам за рахунок власних доходів місцевих бюджетів, відволікаючи ресурси від інших важливих для громад потреб.

Звертаємо увагу, що наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2019 року № 490 було утворено Міжвідомчу робочу групу з удосконалення формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, до складу якої увійшла Асоціація міст України. Під час засідань було напрацьовано актуальні зміни до Формули, що у зв'язку зі зміною політичної влади не були затверджені.

Зважаючи на те, що бюджетний процес 2020 року уже розпочався, просимо врахувати необхідність пришвидшити прийняття напрацьованих Міжвідомчою робочою групою змін до Формули та передбачити відповідний ресурс для громад у Державному бюджеті України на 2020 рік.

Окрім того, просимо сприяти перегляду обсягу освітньої субвенції у 2019 році з метою покриття її дефіциту та проведення вчасних виплат заробітних плат педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти.

Щодо забезпечення належного обсягу освітньої субвенції у 2020 році

У проєкті Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (реєстр. № 2000 від 15.09.2019 року, Кабінет Міністрів України) розмір освітньої субвенції передбачений на рівні 77,5 млрд гривень. Враховуючи рівень недофінансування поточного року, підвищення заробітної плати педагогічним працівникам (постанова Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 822 «Про оплату праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки» (зростання в середньому на 35%)), обсяг освітньої субвенції на 2020 рік для повного забезпечення повноважень, делегованих державою у галузі освіти, повинен складати не менше 105 млрд гривень.

Просимо збільшити обсяг освітньої субвенції на 27,5 млрд гривень. У разі відсутності ресурсу на підвищення заробітної плати в освітній субвенції пропонуємо скасувати постанову Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 822 або відтермінувати її дію. У такому разі розмір освітньої субвенції має становити 84,4 млрд грн., що врахує зростання мінімальної заробітної плати на 12%, реальний контингент учнів, не допустить виникнення дефіциту.

Щодо зміни механізму фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Підпунктом «е» пункту 2 частини першої статті 89 проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (реєстр. № 2144 від 16.09.2019 року, Кабінет Міністрів України) пропонується до видатків, що здійснюються з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, включити видатки на професійну (професійно-технічну) освіту з бюджетів міст обласного значення – обласних центрів та бюджетів об'єднаних територіальних громад, у складі яких є місто обласного значення – обласний центр (на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти державної та/або комунальної власності, які розташовані на території зазначених міст). Оскільки заклади професійної (професійно-технічної) освіти не передаються до комунальної власності міст, а Кабінет Міністрів України забезпечує поступову передачу закладів виключно у спільну власність територіальних громад, констатуємо порушення прав міст-обласних центрів на управління закладами професійної (професійно-технічної) освіти. Окрім того, міста-обласні центри продовжують фінансувати заклади професійної (професійно-технічної) освіти на умовах регіонального замовлення, обсяг якого визначає область.

Звертаємо увагу на розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 року № 419-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року». Актом передбачається зміна механізмів фінансування професійної (професійно-технічної) освіти та здійснення поетапного переходу до її фінансування виключно з обласних бюджетів.

Просимо забезпечити законодавче підґрунтя для передачі фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти з обласних бюджетів.

Щодо підготовки необхідної нормативно-правової бази

Органи місцевого самоврядування турбує відсутність необхідного нормативно-правового забезпечення діяльності закладів освіти після прийняття Закону України «Про освіту», а саме: не прийнято Закон України «Про повну загальну середню освіту», Закон України «Про внесення змін до

Закону України «Про дошкільну освіту», Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про позашкільну освіту», Типове положення про заклад загальної середньої освіти, Типове положення про заклад дошкільної освіти, нове Положення про логопедичні пункти, нове типове Положення про атестацію педагогічних працівників, Положення про методичний сервісний центр з обслуговування закладів освіти, Положення про логопедичні пункти системи освіти, Санітарний регламент, оновлену Інструкцію щодо організації харчування учнів тощо. Не приведені у відповідність до чинного законодавства кваліфікаційні характеристики професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Просимо сприяти прийняттю цих нормативно-правових актів.

Окрім того, міські, селищні та сільські ради акцентують на наявності застарілих Типових штатних нормативах закладів освіти, що не відповідають сучасним потребам закладів освіти та Закону України «Про освіту». Так, органи місцевого самоврядування пропонують ввести в Типові штатні нормативи закладів загальної середньої освіти посади бухгалтера, кухарів (з урахуванням зростання кількості учнів), водіїв шкільних автобусів, медсестер, фахівців з кадрової діяльності, системного адміністратора, асистента дитини, для закладів загальної середньої освіти I-II ступенів із кількістю 9 класів внести зміни у штатні розписи і запровадити одну ставку заступника директора, а не 0,5 тощо; ввести до штату закладу загальної середньої освіти з інклюзивними класами посаду заступника директора, який вестиме роботу щодо супроводу дітей з особливими освітніми потребами. У Типових штатних нормативах також пропонують змінити назву посади «Фахівець з ОП» на «Інженер з ОП», оскільки першої назви посади немає у Класифікаторі професій, тому немає можливості визначити посадовий оклад.

Аналітичний центр АМУ